

ZATERDAG
16 JANUARI
2021

OUDE KERK
HELVOIRT
19.00 UUR

OPEN KERK
INTREDE

HELVOIRT
LIED

TWEEDE ZONDAG DOOR HET JAAR

*Als een kind-van-niets trekt de hoop door de wereld,
die kleine hoop, o zo broos en toch onsterfelijk.
(Charles Péguy)*

Komende vieringen Open Kerk
in de Oude Kerk te Helvoirt:

Zaterdag	30 januari	19.00 uur	Viering
Zaterdag	13 februari	19.00 uur	Viering
Zaterdag	27 februari	19.00 uur	Viering

Voor wie de vieringen van Open Kerk in de Oude
Kerk te Helvoirt wil blijven mogelijk maken:

NL80INGB0006232091
t.n.v. Open Kerk Helvoirt
<http://openkerkhelvoirt.nl/>

Antifoon

*Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik u horen mag met hart en ziel.*

Refrein:

Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

*Woord ons gegeven, God in ons midden,
toekomst en vrede, wees hier aanwezig.
Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.
Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.
Refrein*

*Dat wij niet leven, gevangen in leegte.
Dat wij niet vallen, terug in het stof.
Zend uw geest, dat wij worden herschapen.
Refrein*

*Dat wij u horen, dat wij u leven,
mensen voor mensen, alles voor allen.
Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.
Antifoon / refrein*

BEGROETING

Moge de weg jou tegemoet komen,
moge de wind altijd in je rug zijn,
moge de zon je gezicht verwarmen,
de regen je velden licht besproeien
en tot we elkaar weerzien
moge God je koesteren,
in de palm van zijn hand.
Dit kregen Ierse monniken mee
als zegenwens op hun tocht.

Wij staan aan het begin van een nieuw jaar;
de eerste viering in 2021,
waarin de napijn van het oude
nog zeer doet en schrijnt, -
maar ook met in je hart een vonk van hoop
om bemoedigd samen onderweg te gaan.

Welkom u allen
omwille van elkaar in Gods naam.

SCHULD EN VERGEVING

LIED

*Wat ik gewild heb, wat ik gedaan heb.
Wat mij gedaan werd, wat ik misdaan heb.
Wat ongezegd bleef, wat onverzoend bleef.
Wat niet gekend werd, wat ongebruikt bleef.
Al het beschamende neem het van mij
en dat ik dit was en geen ander.
Dit overschot van stof van de aarde
dit was mijn liefde.
Hier ben ik.*

BEZINNING

Het leven is geen spoedgeval;
ons bestaan geen racebaan.
Eerder een wandeling, een bedevaart.

Kort orgelspel

Hoe lang, hoe kort het ons is gegeven,
het gaat om wie en wat we beleven.

Kort orgelspel

De ziel van de tijd is eeuwigheid;
ijl die niet voorbij.

Kort orgelspel

GEBED

Onze hoop, uw belofte
stuwt de wereld verder,
al stormt het op zee
en zit de wind tegen.

Laat de mens
tegen de klippen op
nieuwe wegen banen.
Laat ons zoeken naar elkaar,
reiken naar u,
onze hoop, ons visioen
voor tijd en eeuwigheid. Amen

LIED

*Zover wij kunnen kijken
regeert de winternacht.
Zal ooit het duister wijken*

*voor wie er licht verwacht?
De hemelen staan zwart
op onze lage landen,
zal ooit nog vuur ontbranden
in ons verkilde hart?*

EERSTE LEZING

1 Samuël 3:2-10.19

Op zekere nacht lag Eli op zijn slaappleats. Samuël lag te slapen in het heiligdom van de HEER, bij de ark van God. De godslamp was bijna uitgedoofd. Toen riep de HEER Samuël. 'Hier ben ik', antwoordde Samuël. Hij liep snel naar Eli toe en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Maar Eli antwoordde: 'Ik heb je niet geroepen. Ga maar slapen.'

Toen Samuël weer lag te slapen, riep de HEER hem opnieuw. Samuël stond op, ging naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Maar Eli antwoordde: 'Ik heb je niet geroepen, mijn jongen. Ga maar weer slapen.' Samuël had de HEER nog niet leren kennen, want de HEER had zich niet eerder aan hem bekendgemaakt door het woord tot hem te richten.

Opnieuw riep de HEER Samuël, voor de derde keer. Samuël stond op, ging naar Eli en zei: 'Hier ben ik. U hebt me toch geroepen?' Toen begreep Eli dat het de HEER was die de jongen riep. Hij zei tegen Samuël: 'Ga maar weer slapen. Wanneer je wordt geroepen, moet je antwoorden: "Spreek, HEER, uw dienaar luistert."' Samuël legde zich weer te slapen, en de HEER kwam bij hem staan en riep net als de voorgaande keren: 'Samuël! Samuël!' En Samuël antwoordde: 'Spreek, uw dienaar luistert.'

Samuël groeide op en de HEER was met hem.

LIED

*Al speelt de nacht ons parten,
beneemt ons helder zicht,
wie waakzaam zijn van harte
zien daarentegen licht.
Een glimp van dageraad,
de Heer zal zijn beminden
des nachts niet slapend vinden,
Als hij plots voor hen staat.*

EVANGELIE

Johannes 1:35-42

De volgende dag stond Johannes weer aan de overkant van de Jordaan met twee van zijn eigen aanhangers. Toen hij Jezus voorbij zag komen, zei hij: 'Daar is het lam van God.' De twee volgelingen van Johannes hoorden wat hij zei en gingen met Jezus mee. Jezus draaide zich om, en toen hij zag dat ze hem volgden, zei hij: 'Wat zoeken jullie?' 'Rabbi,' zeiden zij tegen hem (dat is in onze taal 'meester'), 'waar houdt u verblijf?' Hij zei: 'Kom maar mee, dan zul je het zien.' Ze gingen met hem mee en zagen waar hij verbleef; het was ongeveer twee uur voor zonsondergang en ze bleven die dag bij hem.

Een van de twee die gehoord hadden wat Johannes zei en Jezus gevolgd waren, was Andreas, de broer van Simon Petrus. Vlak daarna kwam hij zijn broer Simon tegen, en hij zei tegen hem: 'Wij hebben de Messias gevonden' (dat is Christus, 'de gezalfde'), en hij nam hem mee naar Jezus. Jezus keek hem aan en zei: 'Jij bent Simon, de zoon van Johannes, maar voortaan zul je Kefas heten' (dat betekent 'Rots').

LIED

*Al triomfeert het kwade,
er is meer slecht dan recht,
soms worden rechte paden
door mensen aangelegd.
Een klein begin, een kiem
het kwade overwonnen,
het goede al begonnen:
een hart onder de riem.*

OVERWEGING

Als kind kreeg Samuël al te horen dat hij een grote rol zou gaan spelen bij de eenwording van de twaalf stammen van Israël na een lange crisisperiode vol kommer en kwel. Wat hem te doen stond, kreeg hij 's nachts van God te horen. Het duurde even voordat hij beseftte wie het was die hem tot vier keer toe wakker riep, maar toen hij dat eenmaal doorhad stond hij in vuur en vlam.

In het evangelie van vandaag gaat het ook over een nieuw begin. Bij het Jordaandal staat iemand te roepen dat er een nieuwe tijd gaat aanbreken. Zijn

naam is Johannes, en hij zal 'de Doper' gaan heten. Hij is niet zelf het licht van de wereld en hij is ook niet de Messias. Nee, hij fungeert als een wegwijzer, die anderen doorstuurt naar Jezus. Er zijn er een paar die zich bij deze Johannes hebben aangesloten, maar hij zegt nu dat ze niet bij hem moeten blijven maar dat ze met Jezus moeten meegaan, want dat is degene die komen zou, dat is de Messias, het lam van God. Ze gaan meteen achter Jezus aan en ze blijven bij hem waar hij ook heengaat. En die twee roepen ook anderen op om zich bij Jezus aan te sluiten. En zo ontstaat er een ware kettingreactie. Als het goed is moet die kettingreactie tot op de dag van vandaag doorgaan, want iedere volgeling van Jezus is geroepen om anderen te winnen voor de nieuwe wereld die onder onze voetstappen van de grond moet komen.

Bijzonder is dat Jezus door Johannes het lam van God genoemd wordt. We horen dat nog terug in ons Agnus Dei. Natuurlijk is dat een beeld, dat staat voor nieuw leven in een nieuwe lente. Een lam is snoezig maar ook weerloos en kwetsbaar, heel anders dan een leeuw of een adelaar, die het van hun eigen gewelddadige kracht moeten hebben. Het lam van God neemt het kwaad op zich en draagt het de wereld uit, zodat de samenleving weer kan opbloeien. Daarom past deze titel zo goed bij Jezus: hij is zachtmoedig en dienstbaar, hij geeft zijn leven voor zijn vrienden, en paradoxaal genoeg wordt hij juist door te sterven een bron van leven.

Zijn manier van leven is bijzonder aanstekelijk. Als een magneet trekt hij mannen en vrouwen naar zich toe die verlangen naar een nieuwe wereld en verantwoordelijk willen zijn voor elkaar. Juist in deze tijd waarin wij wereldwijd kampen met een crisis die we niet hadden voorzien, zijn er vele goedwillende mensen die niet bij de pakken gaan neerzitten. Met risico's voor hun eigen gezondheid zetten zij zich in voor doodzieke slachtoffers van het coronavirus. Zij bundelen hun krachten om het virus eronder te krijgen of om nieuwe vormen van economie te ontwikkelen, die meer gericht zijn op het algemeen welzijn dan op het petieterige eigenbelang. Door de crisis voelen velen zich geroepen en uitgedaagd om hun eigen kleine wereld te overstijgen en te ijveren voor een nieuwe wereld, voor nieuwe verhoudingen tussen mensen en dieren, en tussen mens en God.

Kort orgelspel

Voor ons hier in Brabant is Peerke Donders een lichtend voorbeeld van iemand die zich totaal heeft ingezet voor een betere wereld. Op 14 januari gedenken wij hem. Juist op die datum stierf hij in 1887 in een Surinaams melaatsenkamp, na een leven waarin hij zich geroepen wist om tot het uiterste te gaan in zijn zorg voor lepralijders. Samen met hen moest hij zien te leven op veel meer dan anderhalve meter afstand van andere mensen. Hij was gegrepen door het visioen van de nieuwe wereld van God. Alleen dichters en dromers kunnen vertolken hoe die wereld eruit kan zien. Iets daarvan spreekt uit dit gedicht:

*We verlangen naar een wereld, een land,
waar niemand gebrek lijdt,
waar mensen lief en leed met elkaar delen,
waar zij zijn als noten van eenzelfde lied
dat gaat over grenzeloze vrede en solidariteit.*

*Een wereld waar alles weer kleiner wordt,
toegesneden op de menselijke maat,
waar gezonden en zieken, jongeren en ouderen,
zwarte en witte mensen als broeders en zusters
vreedzaam en geweldloos met elkaar samenleven.*

*Een wereld waarin rijken hun bezit delen
en menselijkheid voorrang krijgt op winstbejag.
Een wereld die gedragen wordt
door geloof, hoop en liefde.*

Over geloof, hoop en liefde laat een Franse dichter God zelf aan het woord:

*‘Geloof, dat verwondert me niet,
liefde, dat is geen wonder,
maar de hoop, dat is haast niet te geloven,
ikzelf, zegt God, ik ben ervan ondersteboven.’
(Charles Péguy)*

LIED

*Vanwaar zijt gij gekomen,
wij wisten niets van u.
In onze stoutste dromen
was God nooit hier en nu.
Een nieuwe God zijt gij,
die onder ons wil wonen,
zo ver weg, zo dichtbij.*

*Gij zijt ons doorgegeven,
een naam, een oud verhaal,
uw woorden uitgeschreven
in ied're mensentaal.
Ons eigen levenslot
met uw geluk verweven,
zo zijt gij onze God.*

*Gij zijt in ons verloren,
wij durven u niet aan,
uw stem in onze oren,
uw komst in ons bestaan.
Een mens van vlees en bloed,
een kind voor ons geboren,
een naam die sterven moet.*

ONDERBREKING

Orgelspel

GEDACHTENIS

- L. Het schijnsel van uw glans over ons bestaan –
de warmte van uw adem door ons heen –
een teken van uw genade in ons leven –
het gloren van uw ochtend in onze nacht –
met elkaar het brood breken, het leven delen –
de beker zoet en zuur samen drinken en
doorgeven tot alles zal zijn voldragen.

Denk aan die pijn hebben, tobben, in 't
ongewisse verkeren en ben dankbaar om hen
die - geen moeite te veel – hen bijstaan.
Bid voor hen die alle lief en leed met ons
deelden en ons zijn ontvallen.

Vanavond noemen we hier in dankbare
herinnering bij naam frater Wim Verschuren
(1933), gangmaker van de Beweging van
Barmhartigheid, inspirator van het centrum
ZIN in Vught.

...

Denk ook aan die vergeten heengaan;
door oorlog, ongeluk of geweld omkomen;
van honger of dorst bezwijken;
't op de vlucht afgemat opgeven;
die hulp en moed met de dood bekopen;
zichzelf – waarom toch – het leven benemen.

Er zij licht, vrede, rust.

Kaars ontsteken

JEZUS MESSIAS EN WIJ

- L. Door zijn menselijkheid en godsvertrouwen is Jezus een toonbeeld geworden voor velen. Aan hem zien we wie we zelf zijn en ook waar God voor staat.
- Hij werd geboren in Palestina, in bezet gebied, door de Romeinen onder de voet gelopen. Geen wonder dat hij net als vele andere Joden ging uitzien naar de spoedige komst van God, die hij niet zag als een streng heerschapp, maar als een lieve vader, die zijn volk behoedt en opkomt voor armen, zieken en uitgestotenen.

Lied

*Gij die ons kent en roept ons bij name
adem van leven, herder van mensen,
zult gij ons vinden, hoelang verdragen ?*

- L. Jezus trok vrijelijk op met marginale figuren, die men toen graag 'zondaars' noemde, maar juist met hén deelde hij het liefste zijn tafel. In woord en daad maakte hij waar dat heel de Thora draait om recht, barmhartigheid en trouw.
- Zo kreeg hij vele volgelingen, vrouwen en mannen, die herkenden dat hij gedreven werd door Gods Geest, maar evengoed waren er criticasters die in hem duivelse machten aan het werk zagen.

Lied

*Waar toe bestaan als gij zoudt ontbreken,
als wij vergeten de hand die ons maakte,
als wij vervreemden, ver van u raken.*

- L. Na een eigenzinnige actie op het tempelplein waarmee hij de cultus ontregelde, werd hij opgepakt en uitgeleverd aan Pilatus. Als zetbaas van de keizer was Pilatus als de dood voor oproerkraaiers en liet hem standrechtelijk kruisigen.
- Daarmee zou zijn vernieuwingsbeweging wel weldra doodbloeden, maar niets was minder waar.

Lied

*Blijf in ons roepen tot wij u horen,
tot wij van u zijn, gij onze vrede;
tot wij u dromen, lied van ons leven.*

- L. Enkele dagen na zijn dood hebben zijn volgelingen, – vrouwen voorop – tot hun eigen verbazing ervaren dat Jezus méér leeft dan ooit tevoren.
- Ze gingen nieuwe geloofsgroepen vormen en trokken de wijde wereld in om anderen te winnen voor de overtuiging dat Jezus blijvend een spilfunctie vervult overal waar wij Gods nieuwe wereld gestalte geven.

Bidden we nu met de woorden die Jezus ons heeft ingegeven.

ONZE VADER

LIED

*Onze Vader verborgen,
uw naam worde zichtbaar in ons
uw koninkrijk kome op aarde
uw wil geschiede
Een wereld met bomen tot in de hemel
waar water schoonheid, en brood,
gerechtigheid is en genade.*

*Waar vrede niet hoeft bevochten
waar troost en vergeving is
en mensen spreken als mensen
waar kinderen helder en jong zijn
dieren niet worden gepijnigd
nooit één mens meer gemarteld
niet één mens meer geknecht.*

*Doof de hel in ons hoofd
leg uw woord op ons hart
breek het ijzer met handen
breek de macht van het kwaad.
Van u is de toekomst, kome wat komt.*

GEBEDEN EN LIED

- L. Er was veel liefde in het afgelopen jaar,
bemoediging en waardering,
hartelijkheid, vriendschap en solidariteit:
volop reden om God te danken.
- G. *Als een ster in lichte luister
als een vurig verschiet straalt gij ons tegen.
Terwijl de nacht nog huivert
daagt gij op als een nieuw lied.*
- L. Ook was er verbijstering in het voorbije jaar,
veel verdriet om het verlies van lieve mensen.
Zo hard geraakt, zo diep getroffen:
volop reden om te wanhopen en te treuren.
- G. *Als een morgen aangebroken,
als het licht zonneklaar, roos in de winter
in de woestijn ontloken
als belofte bloeit gij daar.*
- L. Schenk ons een gelukkig nieuw jaar,
op onze lange weg naar het messiaanse rijk,
waarin wij alles tot voltooiing willen brengen
wat u met ons begonnen bent.
- G. *Als een kind tot ons gekomen
zijt gij ons ongedacht nader, nabijer
dan wij ooit durven dromen.
Liefde heet uw overvloed.*

ZEGENWENS

- L. Wij delen met elkaar een gebroken bestaan
dat zich laat voelen
vandaag hier en morgen daar.
Zegenen wij daarom elkaar
met raad en daad,
met hart en handen
en laat je door niets en niemand ontmoedigen,
in Gods naam,
Vader, Zoon en heilige Geest.

Amen.

ORGELSPEL

VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische Werkgroep van Open Kerk. De overweging en de voorbeden zijn van de hand van Dymphie van Helvert.

Verder is voor deze viering geput uit veelal eigen en soms andermans liedmateriaal en teksten.
Illustratie: Jezus krijgt volgelingen, Publiek Domein